

üzenőfalon ajánlhattak egymásnak olvasnivalót, illetve leírhatták, mit jelent számukra a könyvtár.

Nem csak a könyvtárakban és szolgáltatóhelyeken szerveztünk eseményeket, hanem a könyvtárbuszunkon is. Baranya megye 53 településén látunk el könyvtárbuszos szolgáltatást. Az *Országos könyvtári napok* programjaiba bevontuk az összes ellátott települést. Totót készítettünk az emberi kapcsolatokról gyermekek és felnőttek részére. A kvízt online formában a könyvtárbusz számítógépein tölthették ki az olvasók. Készítettünk továbbá papíralapú keresztrejtvényt is az emberi kapcsolatokról, valamint a könyvtárbuszról, amelyet szintén a helyszínen tölthettek ki a betérők kisebb-nagyobb ajándékokért.

A család, a barátság, a helyi kapcsolatok mind értékek. Ezen a héten talán sikerült még jobban elmélyíteni ezeket rendezvényeinkkel. A rendezvénysorozatnak ez volt a legfontosabb üzenete: figyeljünk egymásra, keressük egymás társaságát, és próbáljunk az év minden napján úgy élni, hogy nem egymás mellett, hanem egymással, egymásért teszünk.

Jövőre, Baranya, ugyanitt! ■

Összeállították:
a Csorba Győző Könyvtár munkatársai

Csókolom, pókmajom! Avagy kortárs gy

A 2013. évi őszi könyvtári héten a Heves megyei programok egyik meghatározó vonulatát a kortárs gyerekirodalom alkotóival szervezett találkozók jelentették.

Apcón, Zagyvaszánton és Petőfibányán *Varró Dániel* költő látogatott el a községi könyvtárakba, ahol előbb abba avatta be a gyereket, hogyan lesz az emberből költő, majd egy szerepjáték kapcsán meg is mozgatta a közönséget. Boldogon *Lackfi János* író, költő rappelte együtt verseit a faluból összegyűlt hallgatósággal. A gyöngyösi és a hatvani városi könyvtár kicsinek bizonyult ezen a héten: *Berg Juditnak* szinte alig jutott hely, annyian érkeztek a vele szervezett találkozókra. Az író nemcsak a történetei könyvvé formálódásáról mesélt, de önmagáról is sok „titkot” elárult, és kitartóan válaszolt a véget nem érő kérdésekre. A hatvani Ady Endre Könyvtárban a gyerekek a könyvei ihlette illusztrációs kiállítással várták *Berg Juditot*, amelyet ő meghatódva szemlélt, majd a fényképezőgépe segítségével haza is vitt. Egerben a könyves vásárnapon *Kiss Ottó* íróval, költővel és *Lovász Andrea* irodalomtörténésszel, gyerekirodalom-kritikussal találkozhattak az érdeklődő gyerekek és felnőttek. Itt a találkozóra nem hagyományos értelemben vett könyvtári helyszínen, hanem a plázakönyvtárban került sor, ahol *Kiss Ottó* saját verseiből olvasott fel, és interaktív játékokra hívta a gyerekeket, majd *Lovász Andrea* a szülőket próbálta meg elkalauzolni a kortárs gyerekirodalom útvesztőiben. A nap külön érdekessége az volt, hogy a *Barni világot*

lát című könyvben Kiss Ottó által megálmodott és *Takács Mari* által megrajzolt maci életre kelt a szorgos gyerek- és anyukakezek, valamint az anyagok, cérnák és tűk segítségével.

Programjainkon arra a kérdésre kerestük a választ (hol nyíltan, hol rejtetten), hogy miért jó a modern magyar gyerekirodalom, miért érdemes kortárs műveket olvasni és hogyan lehet tájékozódni a mai magyar gyerekirodalomban. Egerben Lovász Andrea navigálásával ráadásul még abba is bepillantást nyerhettünk, hogy milyen izgalmas folyamatok zajlanak most ezen a területen.

Berg Judit Hatvanban

Miért jó tehát a kortárs magyar gyerekirodalom?

...mert szép:

A mai gyerekkönyvekben a szöveg és a kép; a tartalom és a tipográfia egységétől a könyv önmaga kommunikál. Legyen szó *Szegedi Katalin* kincseiből és kacsatokból készült kollázstechnikájáról, *Kárpáti Tibor* abszurd pixelgrafikáiról vagy épp *Takács Mari* kísérletező akril-

festményeiről: a hatás nem marad el. Az egri rendezvényen rálátást kaptunk arra is, hogy egy-egy illusztráció mennyire más színezetet ad egy könyvnek. Példaként *Máté Angi* klasszikusan, szépen elmesélt történeteit vettük sorra, amelyekből az első kötetet (*Volt egyszer egy Sulyovszky Sarolta*, a másodikat (*Ez egy susogó levél*) *Keszeg Ágnes* illusztrálta. Bár a szövegek nagyon hasonlóak, az illusztrációk miatt a két kötet teljesen más hatással volt a közönségre.

...mert vagány:

Az őszi könyvtári héten megyénkben Lackfi János „barátja”, *Tüdő Gyuszi* volt a legvagányabb. Ő ugyanis nem fogta vissza magát: kinyitotta a száját, olyat is látott, hallott, amit – talán – nem kellett volna, és nem átallotta meg is fogalmazni ezekkel kapcsolatban a véleményét. Igazi vásott kölyök ő, ráadásul ugyanazok a kényes kérdések foglalkoztatják, mint szinte minden kamaszt (így a boldogi könyvtárban összegyűlteket is): a szexualitás, a halál és a világ keletkezése.

Lackfi János Boldogon

...mert merész:

A modern gyerekirodalom nem akar mindenáron tanítani. Példaként az egri plázakönyvtárban *Czigány Zoltán Csoda és Kósza* című könyvsorozatába lapoztunk bele, amelyben a két ló végigpofátlankodja a világot, kabarét csinál a történelemből és a földrajzból, miközben mi a hasunkat fogva nevetünk az író görbe mondatain: az íróén, aki ezekkel a könyvekkel – ahogy Lovász Andrea fogalmazott – felszabadította a magyar gyermekirodalmat.

A merészséget igazolja még a modern gyerekversek szokatlan szóhasználata is, amelyre a legjobb példákat a *Friss tinta! mai gyerekversek* című antológiában találunk.

...mert izgalmas:

Márpedig a gyerekek izgalmas, kalandos történeteket szeretnek olvasni. Mint amilyen a *Rumini*. Hatvanban és Gyöngyösön kiderült, hogy a Ruminiről szinte már mindenki hallott. Szinte... Aki azonban még nem jutott hozzá, annak az első fejezetet felolvasta a könyvből az író,

mindjárt kedvet is csinálva hozzá (a könyvtári polcokról a találkozó után gyorsan elfogytak a kiséger történeteiről szóló kötetek). Berg Judit segítségével a gyöngyösi gyerekek aztán már nem csak a *Rumini*-könyvek, de a képzeletük segítségével is kalandoztak: a fejük fölött a könyvtár csillárjai egyszer csak propellerként kezdenek forogni, szélvihart támasztva a teremben...

...mert vicces:

Először is képileg, mint például *Piskolti Bernadett* és *Kárpáti Tibor Pápaszem* című könyve, amely vizuális segítséggel világít rá olyan, minden gyereket izgató kérdésekre, hogy mi a különbség az úszósapka és az úszó sapka között. Másodszer helyzetkomikumilag, mint Lackfi versei, akinek a kötetét már kézbe venni is „trendi”. Harmadszor humoros a rímeket tekintve: *Varró Dániel Nem, nem, hanem* című kötetéből (mint megtudtuk, a kötet maga egyetlen vers) és a *Füredgető* című vers rímeit például nagy mosolygások közepette a találkozók közönsége is megpróbálta kitalálni. De jelen van a kortárs gyerekirodalomban az angol humor is, így például *Darvasi László Pálcika, ha elindul* című könyvének rövid, csattanós történeteiben.

...mert megszólít és eleven:

Berg Judit négy gyermek édesanyja. Lackfi János öt-, Varró Dániel kétgyerekes apuka. Lovász Andrea és Kiss Ottó három gyereket nevel közösen. Valamennyien kiválóan értenek tehát a gyermekek nyelvén, gyermekeik problémái átszövik a mindennapjaikat. Berg Judit például elmesélte, hogy legelső könyvé-

nek, a *Hisztimeséknek* az ötletét legidősebb lánya kiskori makacsságai adták. A kortárs regények és versek tehát a mai gyermek nyelvén szólnak, jól ismerik a problémáikat – így aztán az olvasók rögtön azonosulni tudnak a szereplőkkel.

Rendezvényeinken ugyanakkor megállapítást nyert az is, hogy a jó gyerek-könyv nem csak a gyerekekhez, de a szülőhöz is szól – ahogy Lackfi János fogalmazott: már csak üzleti okból is, hiszen a szülő veszi a könyvet. Lovász Andrea azonban ezt azzal egészítette ki, hogy a jó gyerek-könyv megérint felnőttet, gyereket egyaránt, sőt vannak olyan könyvek (például *Dániel András Kicsibácsi és Kicsinéni (meg az Imikém)* vagy Kiss Ottó *Lilliputi trónkövetelők* című műve), amelyek inkább a felnőtteknek szólnak. És nem szabad megfeledkeznünk egy harmadik célszemélyről sem: a gyermekben rejlő felnőttől, aki csak később ért meg bizonyos, versekből belévésődött dolgokat.

Nem „itt a vége”

Az őszi könyvtári hét véget ért – nem érték véget azonban Heves megyében a kortárs gyerekirodalom útjain tett barangolások. A megyében két könyvtári blog is az irodalomnak erre a szegletére épít: a több éve stabilan működő gyöngyösi

Költögető blog (<http://koltogeto.blog.hu>), illetve az egeri megyei könyvtár *Nyisd ki a világot!* blogján pár hónapja indult *Tintanyalók* programsorozat ([http://brody.iif.hu/nyisdkiavilagot/Tintanyalók](http://brody.iif.hu/nyisdkiavilagot/Tintanyalok)). Mindkét blog versírásra buzdítja az általános iskolás korosztályt, mégpedig a ma élő költők verseit használva eszközként. A szerkesztők célja, hogy a kortárs irodalom segítségével közelebb hozzák az általános iskolás korosztályt a versekhez, és rávilágítsanak arra, hogy a mai versek éppolyan kedveltek lehetnek a körükben, mint amennyire egy jó regény – hiszen a nekik szóló kortárs versek közvetlen hangnemben, az ő nyelvükön íródtak. A két egymástól függetlenül született versíró blog arra épít, hogy a gyerekek otthonosan mozognak az internet világában, talán szívesebben írnak le egy, a fejükben pattogó rímet, ha azt az internetre kell begépelniük – ugyanakkor ez a forma lehetőséget ad a kommentelésre, az ötletek alapján a versek további javíthatására is.

Az online versírás mellett az egeri megyei könyvtár mint szolgáltató könyvtár rendhagyó irodalomórákat szervez a megyei könyvtári szolgáltató rendszer könyvtáraiba, amelyeken az alsós osztályok a tilos-versek világával, a felsősök pedig a kortárs versek humorával ismerkednek. Azt reméljük, hogy a programsorozat végén, ha egy falusi kisiskolában az egyik kisiskolás úgy köszön oda a társainak reggel az iskola kapujában, hogy *Csokolom, pókmajom!* válaszként nem erőből elhajított papírgalacsinok repülnek majd felé, hanem legfeljebb egy lazán odadobott *Csákány, csótány!*, mert mindenkinek Kárpáti Tibor azonos címmel megjelent könyve jut majd az eszébe. ■